

Саломатлик учун зарарли нарсалар - ҳаром

08:30 / 15.01.2019 3417

Исломда соғлиқни сақлаш йўлида кўрилган чораларнинг энг муҳими инсон саломатлиги учун зарарли бўлган нарсаларнинг ҳаром қилинишидир. Ҳозирги кунга келиб соғлиқни сақлаш бўйича анча муваффақиятларга эришилган бўлса ҳам, ушбу соҳада, яъни инсон соғлиғи учун зарарли бўлган нарсаларнинг ҳаром қилинишида бирор дин Ислом диничалик деяри ҳеч нарса қила олгани йўқ.

Исломда эса бу масала бир минг беш юз йил илгари ҳал этилган.

Аллоҳ таоло Моида сурасида шундай деб марҳамат қилган:

فَإِنِ أَحْذَرُوا أَرْسُولَ اللَّهِ وَأَطِيعُوا ۗ (۱۱) مُنْهَوْنَ أَنْهُمْ فَهَلِ الصَّلَاةُ وَعَنِ اللَّهِ ذِكْرٌ عَنِ وَيُصَدِّقُكُمْ وَالْمَيْسِرَ الْحَبْرِي فِي وَالْبَعْضَاءَ الْعَادَاةَ بَيْنَكُمْ يُوقِعُ أَنَّ الشَّيْطَانَ يُرِيدُ إِنَّمَا

ۙ (۱۲) الْمَيِّينَ الْبَلِغِ رُسُولَنَا عَلَىٰ أَنَّمَا فَاعْلَمُوا تَوَلَّيْتُمْ

«Албатта, шайтон хамр ва қимор туфайли ораларингизга адоват ва нафрат солишни ҳамда сизларни Аллоҳнинг зикридан ва намоздан тўсишни истайдир. Энди тўхтарсизлар?! Аллоҳга итоат қилинг ва Расулга итоат қилинг ва ҳазир бўлинг! Агар юз ўгирсангиз, билингки, Расулимиз зиммасида очиқ-ойдин етказиш, холос» (91-92-оятлар).

Бу ояти каримада хамр билан қимор сабабли мусулмонлар орасида ўзаро адоват ва ёмон кўришлик пайдо бўлиши мумкинлиги таъкидланмоқда.

Хамрнинг шахсга, оилага, жамиятга ва бутун инсониятга келтирадиган зарарлари ҳақидаги маълумотлар жуда ҳам кўп. Бу ҳақиқатларни мусулмон ҳам, кофир ҳам, худосиз ҳам, ҳатто ароқхўрнинг ўзи ҳам яхши билади.

Оиша розияллоҳу анҳо айтдилар:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васалламдан «Битъ» ҳақида сўралди. У асалнинг «набийзи»дир. Бас, у зот:

«Ҳар бир ичимлик маст қилса, ҳаромдир», дедилар».

Бешовлари ривоят қилганлар.

Қадимги вақтда асалга сув аралаштириб, маълум муддат идишда сақлаб, хуштаъм набийз қилиб ичилар эди. Афтидан набийз тайёрланаётганда вақти ўтиб кетиб, асалнинг набийзи хамрга айланиб қолиш ҳоллари ҳам тез-тез учраб турганга ўхшайди. Шунинг учун баъзиларда «Асалнинг набийзини ичса бўладими, йўқми?» деган савол пайдо бўлиб қолган. Бу ҳақда Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васалламдан сўрашган эди, умумий қоида бўладиган жавобни бердилар:

«Ҳар бир ичимлик маст қилса, ҳаромдир», дедилар.

Мана шу қоидани ҳар бир мусулмон яхшилаб ўрганмоғи ва амал қилмоғи лозим. Ичимликнинг номи, қандай идишда сақланганлиги ва яна бошқа сифатлари эмас, маст қилиш-қилмаслиги эътиборли. Ҳар қандай маст қилувчи ичимлик ҳаромдир. Чунки ундай нарсалар ўз ичувчисига кўплаб зарарлар келтиради. Жумладан, унинг соғлиғига футур етказди.

Ториқ ал-Жўъфий розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«У киши Набий соллаллоҳу алайҳи васалламдан «хамр» ҳақида сўраганида у зот ул кишини у нарсдан қайтардилар ёки у нарсани

тайёрлашни ёқтирмадилар. Шунда у:

«Мен уни даво учун қиламан», деди.

«У даво эмасдир. У дарддир», дедилар».

Муслим, Абу Довуд, Термизий ривоят қилишган.

Саҳобалардан Ториқ Жўъфий розияллоҳу анҳу ҳамр тайёрлаш билан шуғулланар эканлар. Хамрнинг ҳаром қилингани ҳақида ҳукм собит бўлганидан кейин ҳамма нарса аён бўлди. Хамрга оид ишларни қилиш ҳам ҳаром қилинди. Лекин Ториқ Жўъфий розияллоҳу анҳу яна Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васалламдан ҳамр тайёрлаб сотиш мумкин ёки мумкин эмаслиги ҳақида сўрадилар. Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам у кишини ҳамр тайёрлашдан қайтардилар. Аммо мазкур саҳобий хамрни мастлик учун ичишга тайёрламас эканлар, шунинг учун у зотга:

«Мен уни даво учун қиламан», дедилар.

Демак, Ториқ Жўъфийнинг саволи «Дардга даво учун ҳамр тайёрласа бўладими?» деган маънода экан. Худди шу савол ҳозиргача одамлар орасида тез-тез такрорланиб туради. Баъзилар «Даво учун бир оз ҳамр истеъмол қилса бўлар экан», деган гапларни ҳам айтишади. Хамр ҳақидаги бу саволнинг ҳақиқий тўғри жавоби эса Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васалламнинг жавобларидир:

«У даво эмасдир. У дарддир».

Демак, «Даво учун бир оз ҳамр истеъмол қилса бўлар экан», деган гап мутлақо асоссиз. Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳамр даво эмаслиги ҳақидаги гаплари уни даволаниш мақсадида ҳам истеъмол қилиб бўлмаслигини англатса, хамрнинг дард эканини баён қилувчи гаплари эса илмий мўъжиза бўлиб чиқди. Хамрнинг кўпи ҳам, ози ҳам, маст бўлиш учун ичилгани ҳам, даво учун ичилгани ҳам дарддан иборат эканини илмий тажрибалар собит қилди.

Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Ҳар бир маст қилувчи хамрдир. Ҳар бир ҳамр ҳаромдир», деганлар.

Шунинг учун маст қилувчи ичимликми, чекимлики, ҳидланадиганми ёки игна ёрдамида қабул қилинадиганми – ҳамма-ҳаммаси ҳаром. Уларнинг ҳаром қилинишининг асосий сабабларидан бири инсон соғлиғи учун

зарарли бўлганидир.

“Соғлом бола” китобидан